

УДК 615.457:614.27

ОЧНІ КРАПЛІ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

І.М.Перцев, О.Л.Халєєва

Національна фармацевтична академія України

Недостатня інформованість фахівців та пацієнтів про сучасний асортимент очних крапель ускладнює терапію очних захворювань [1, 2]. Метою даного дослідження було вивчення та аналіз асортименту очних крапель на фармацевтичному ринку. Останній переважно заповнений імпортованими очними краплями, які мають велику вартість [3]. Тільки 5 фармацевтичних підприємств на Україні виробляють очні краплі, асортимент яких незначний і включає лікарські субстанції з п'яти основних фармакотерапевтичних груп: антибактеріальні (десять препаратів), антиглаукомні (чотири), антикатарактальні (три), антиалергічні (два), мідріатичні (один). Виробництво очних крапель зосереджено переважно на 2 фармацевтичних підприємствах — “Дослідний завод ДНЦЛЗ” (м. Харків) та “Фармак” (м. Київ), які виробляють 80% вітчизняних ліків для офтальмології. Слід відмітити, що на Україні не виробляють жодного комбінованого препарату у формі очних крапель. Суттєві технологічні труднощі при розробці та виробництві очних крапель (жорсткі вимоги до рН, ізотонічності, стерильності, складності отримання стабільних розчинів) перешкоджає їх випуску. Однак, реальна потреба у вітчизняних очних краплях для лікування найбільш поширених офтальмологічних хвороб достатньо велика.

Крім вітчизняних ліків на фармацевтичному ринку України представлені очні краплі іноземних фірм з 21 країни. Найбільший асортимент поставляють фірми “Alcon-Couvreur” (Бельгія) — 11 препаратів та “Santen” (Фінляндія) — 9 препаратів, що складає 18,5% усього асортименту очних крапель. Зареєстровані препарати 3-х фірм близького зарубіжжя: “ФАО Ферейн” (Росія), “Белмедпрепарати” (Білорусь) та “Ендокринні препарати” (Литва), які дублюють за своїм складом очні краплі вітчизняних фірм.

Аналіз асортименту ліків цієї групи показав, що біля 30% усіх зареєстрованих очних крапель — це

препарати для лікування глаукоми. З 32 найменувань очних крапель цієї групи 12 препаратів з тимололу малеатом, 7 — з пілокарпіну гідрохлоридом, 4 є комбінацією цих речовин. Дуже мало готових препаратів для лікування катаракти, що змушує широко використовувати очні краплі з вітамінами, які готуються за екстемпоральною рецептурою. Для лікування алергічного кон'юнктивіту пропонуються препарати мембрано-стабілізуючої дії (7 препаратів з кромогліцієвою кислотою та 1 — з лодоксамідом), 4 препарати з різними антигістамінними речовинами та очні краплі з глюкокортикостероїдними гормонами (7 препаратів з дексаметазоном та 1 — з преднізолоном). Препарати для лікування інфекційних захворювань очей складають 29% асортименту готових ліків. До їх складу входять антибіотики, фторхінолони, сульфаніламідні, антисептики. 8 препаратів комбіновані, до складу яких крім антибактеріального компонента входить дексаметазон. Противірусних препаратів тільки 2: “Офтан іду” (“Santen”) з ідоксуридіном та гомеопатичні очні краплі “Окулохеель” (“Heel”, Німеччина). 2 препарати: “Африн окуклер” (“Schering-Plough”, США) з оксиметазоліном гідрохлоридом та “Візин” (“Pfizer Canada”) з тетризоліном гідрохлоридом — виявляють судиннозвужуючу дію та знімають набряк кон'юнктиви. 3 препарати: “Тропікамід” (“Варшавський ФЗ”), “Мідріацил” (“Alcon-Couvreur”) та “Атропіну сульфат” (“Дослідний завод ДНЦЛЗ”) — викликають мідріаз та використовуються з діагностичною метою.

Таким чином, на ринку є достатня кількість готових ліків для забезпечення потреб офтальмологічної практики. Однак, слід відмітити, що спостерігається дублювання складу очних крапель, замало є комбінованих ліків. Тому розробка та виробництво очних ліків є перспективним напрямком для фармацевтичної науки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрюкова Л.Н., Красичкова Е.А., Фетисова Е.Г. и др. // *Фармаком.* — 1999. — №2. — С. 3-8.
2. Андрюкова Л.Н., Чайка Л.А., Пивень Е.П. // *Фармаком.* — 1999. — №3-4. — С. 96-99.
3. *Компендиум 2000/2001 — лекарственные препараты / Под ред. В.Н.Коваленко, А.П.Викторова.* — К.: Морион, 2000. — 1456 с.